

novoměstský kurýr

4/2014

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE

Černčice - pohled od východu. Foto: J.B.

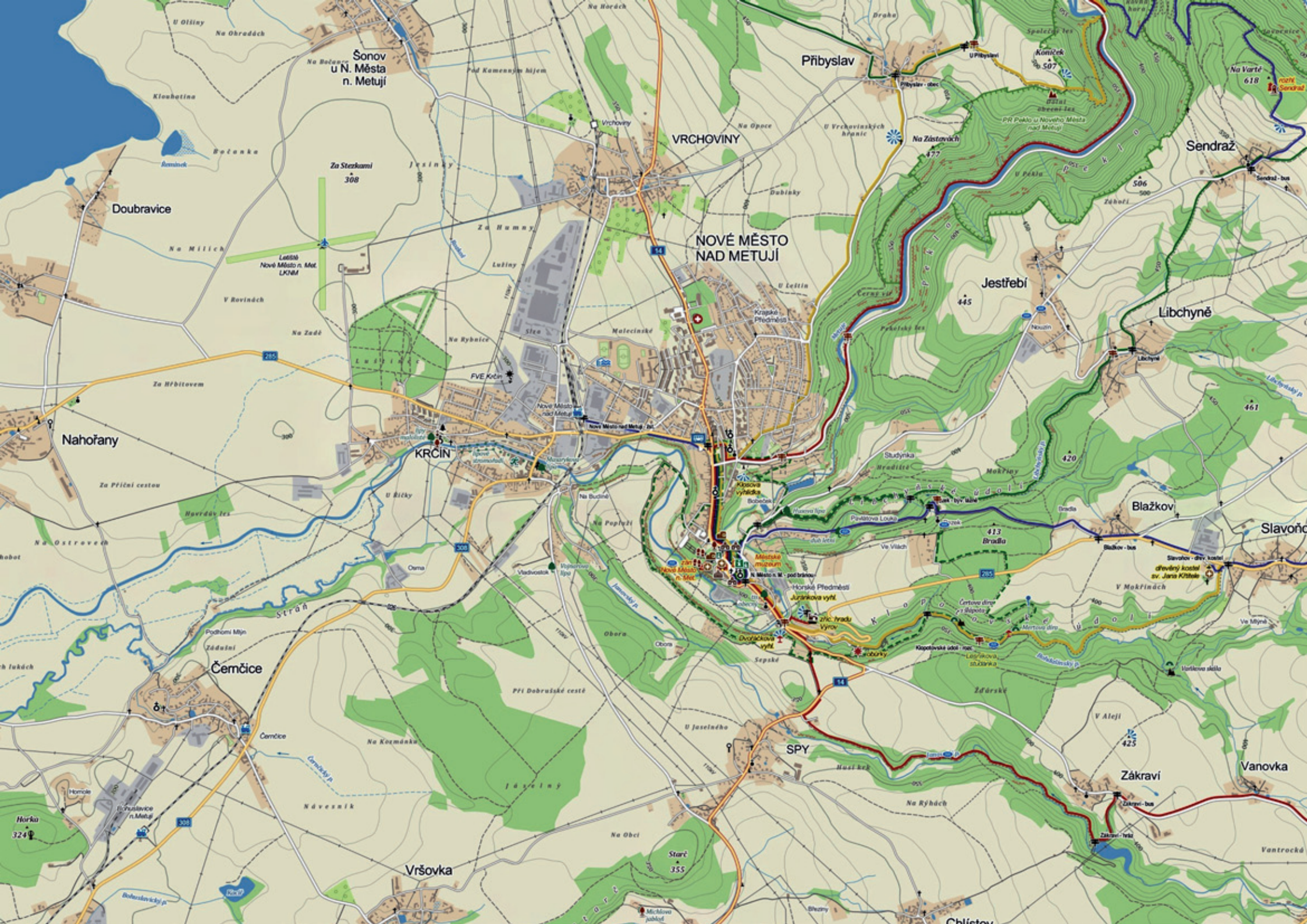
www.novomestskykuryr.info

OBSAH:

MAPA REGIONU
NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - ORP
ČERNČICE
HISTORIE OBCE

HISTORIE A SOUČASNOST OBCE
ČERNČICKÁ TVRZ
BRÁNY MĚSTA DOKOŘÁN
STARÉ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

POHLEDY Z MĚSTA
VETERÁNI NA NÁMĚSTÍ
VTIPY NA ZÁVĚR
ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM)

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec s rozšířenou působností

Na mapce vpravo je přehled obcí, které spadají do působnosti Nového Města nad Metují ve smyslu ORP (obec s rozšířenou působností). Na řadě je další obec.

Tentokrát je to obec Černčice.

Nejdříve se podívejme, co o sobě napsala obec Černčice do knihy „Nové Město nad Metují a jeho kraj“ v roce 1939:

ČERNČICE

Obec Černčice rozkládá se na mírném návrší na levém břehu Metuje, asi 5 km jz. Nového Města nad Metují. Na tomto návrší kdysi stála tvrz, jejímž prvním známým držitelem byl Arnošt z Talmberka, z Černčic, z Kácova a podle zachovaných zpráv dá se usoudit, že byl i zakladatelem rodu pánů z Černčic.

Roku 1483 obdržel potomek jmenovaného, Jan z Kácova a na Černčicích, od krále Vladislava povolení k tomu, „aby on všecek statek svouj i děti své zříditi mohl, jakž se jemu nejlépe a nejužitečněji zdáti a líbiti bude“.

Nynější obec má 127 čísel a 595 obyvatel, rozloha je 538 ha. Je převážně zemědělskou obcí. Nejstarší stavbou zde je kostel, vystavěný pravděpodobně kolem roku 1300. Věž, která na velkou vzdálenost upozorňuje na ves, byla vybudována roku 1613. Nejstarší zvon, jménem „Jakub“ (těžký 14 q), pocházel z roku 1577 a byl v roce 1917 sebrán k účelům válečným.

O škole černčické první zmínku přináší záznam z r. 1587. Poslední školní budova, postavená v r. 1840, byla zbořena r. 1939 a nahrazena novou.

Ke vsi patří dva mlýny na Metují: p. Štěpána v Osičku a p. Rouška „Pod horou“.

Své nákupy obstarává občanstvo u 2 obchodníků a 2 řezníků. Jsou zde 2 hostince.

Krajem obce probíhá železniční trať. Černčická zastávka leží 302 m nad mořem..

Kolem Metuje rozkládají se veliké louky, v blízkosti obce jsou krásné vzrostlé lesy, které skýtají letním hostům příjemný pobyt, Metuje pak příjemné koupání.

František Vaněček, starosta.

Zdroj obr.: stránky nmnm

HISTORIE A SOUČASNOST OBCE

Předchozí informace je poměrně stručná vzhledem k historii obce a vazbě na Jana Černčického z Kácova, který jak známo roku 1501 založil Nové Město nad Metují.

Podívejme se tedy co o sobě uvádí obec Černčice dnes - převzato z internetových stránek obce:

Obec Černčice se nachází asi 3km jihozápadně od Nového Města nad Metují v podhůří Orlických hor v nadmořské výšce pohybující se okolo 300m nad mořem. K letošnímu roku zde žije 454 obyvatel. Východní částí obce prochází komunikace II.tř., směřující z Nového Města n.M dále na Hradec Králové. Souběžně s touto komunikací vede katastrem obce i železniční trať Meziměstí - Týniště n.Orl. Obec tak má dobré jak vlakové tak i autobusové spojení s blízkým i vzdálenějším okolím. Směrem východ- západ prochází obcí místní komunikace od obce Vršovka do Dolska u Nahořan. Černčice jsou samostatnou obcí s vlastním obecním úřadem, poštou však spadají pod Nové Město n.Metují. Je zde škola, školka, kulturní a sportovní zařízení a prodejna potravin. V obci je nejsilnější spolkovou

organizací Sbor dobrovolných hasičů, založený v roce 1881. Tělovýchovnou činnost zastřešuje Tělovýchovná jednota Sokol Černčice.

Obec má také svoji bohatou historickou minulost. Hlavním zdrojem informací o ní, jsou nám údaje z tzv. Rojkovy kroniky, jejíž autor, J.K.Rojek působil v polovině 19.století na bohuslavické faře jako kněz a minulostí Černčic se dosti podrobně zabýval. Název zdejší obce je pravděpodobně odvozen od jména Črnc nebo Črnka, proto původní název snad měl dokonce znít jen Črnčice. Stalo se tak někdy ve 13.století, kdy v Čechách byla prováděna kolonizace, tj. osídlování tehdy ještě hustě zalesněných příhraničních oblastí a tím tedy i našeho kraje. V té době se nám neznámý feudál rozhodl založit si zde své sídlo a obhospodařovat okolní pozemky. A tak postupně vznikala bytelná tvrz s poplužním dvorem, nezbytným to zázemím každého tehdejšího pána. V návaznosti na tvrz byl postaven nedaleko ní také kostel a faru. Tyto stavby, včetně krčmy / později rychty/, lze považovat za počátek obce Černčice.

První písemná zmínka o obci je z roku 1318, kdy je písemně doloženým majitelem tvrze černčické Arnošt z Talmberka a z Černčic. Dalším písemně doloženým pánem je Oldřich, který r. 1405 vedl jistý spor o církevní poplatky s černčickým plebánem Alešem. Syn Oldřichův, Arnošt z Černčic je známý tím, že se v letech 1423-1424 spolu s dalšími katolickými pány zúčastnil dvou neúspěšných tažení proti husitům. Po něm Černčice přebíral jeho syn Jan Černčický z Kácova, oblíbenec krále Vladislava II. a zakladatel blízkého Nového Města nad Metují. Éra Černčických z Kácova končí kokem 1527, kdy Jan Černčický z Kácova své majetky prodal Perštejnům.

Charakteristickou dominantou Černčic je kromě kostela také věž z r. 1613, postavená za Rudolfa Štubenberka. V době třicetileté války vesnice mnoho trpěla nájezdy Švédů, kteří např. v r. 1639 vypálili nemálo místních usedlostí a lidem pobrali jejich dobytek. Ze 17.století se zachovaly zajímavé informace o počtu domů a osob v Černčicích. Např. v r. 1651 bylo ve vsi 16 obytných stavení, celkový počet obyvatel pak byl 94 osob - 42 mužů a 52 žen. Devadesát tři obyvatel bylo evangelického vyznání. Ke vsi v té době přináležely osady Osíček, Osma, panský dvůr Osíček a oba mlýny. V roce 1668 už tu bylo 23 obydlí, v roce 1770, kdy bylo zavedeno číslování domů, již 53 čísel popisných. V 19.století se počet obyvatel stá-

le zvyšoval, takže např. v roce 1854 měly Černčice /s Osíčkem/ 479 obyvatel.

Nejstarší stav obce a jejího okolí, který je k dispozici, je zachycen na situaci stabilního katastru z r. 1840. Při porovnání se stavem nynějším je zde pár zajímavostí. Např. jsou zde zakresleny ještě selské usedlosti čp. 2 a 3 /Chmelíkovi a Švábovi/, které stály v trase železniční tratě a proto byly při její výstavbě vykoupeny a zbourány. Rovněž je zde možno nalézt tzv. Dolní rybník, později zrušený, na jeho místě byla postavena čísla popisná 78, 79, 80 a 81. Také černčický potok tekł jinak, neboť v té době ještě nebyl zregulován. Na situaci je také zakreslena stará /roubená/ škola, která byla právě v roce 1840 zbourána. Na východní straně končí obec statkem čp. 70 /tehdy Žďárkovi/, a to ještě bez nynější domovní části.

Dle Pamětní knihy zdejší obce jsou nejstaršími rody rod Žďárkův, prvně zmiňovaný již r. 1585, z něhož pocházelo několik generací černčických rychtářů. Dále je to rod Šichanův, uváděný r. 1639. Následují rody Lukáškův, Štěpánův a Zítkův, zaznamenané v r. 1651, Poláčkův z r. 1661 a Náchodských z r. 1666.

ČERNČICKÁ TVRZ

O tomto sídle pánů z Černčic víme jen velmi málo. Historik A. Sedláček ve své publikaci ? Hrad, zámek a tvrz Království českého z r. 1883 uvádí následující: „Starodávná tvrz černčická stávala ve vsi taktéž řečené, na ostrohu, příkopem od hřbitova a kostela odděleném, kdež nyní dvě chalupy v 18. století založené a studně zasypaná se nacházejí. Příkop na východní straně ještě viděti jest. Před 30 lety ukazovalo se místo bývalé kaple. Byla tu studánka a lípa. První její držitelé a snad i zakladatelé byli rodu Kouniců a dvou leken, zejména však z rodiny pánů z Talmberka. Staré pečetidlo na způsob knoflíku v sadě pod tvrzí nalezené /nyní v muzeu/ má nápis v majuskulích: S. Arnusti de Tallenberc a na štítě, po způsobu 13. století dole v končině zabíhající, dvě lekna s kořeny asi tak, jak se posud na svorníku presbyteria černčického spatřují. (Rojkovy dopisy)“

O rodu Kouniců se zmiňuje ve své knize Nové Město n. Metují. Pohledy do minulosti? také profesor B. Dvořáček: „Kounicové byli první známí majitelé Černčic. Vlastnili úze-

mí mezi Metují a Dědinou. Koncem 13. století zakoupil toto území syn Hroznatý z Úžic, na Ratajích, Talmberce a Kácově-Arnošt. Za odboj Hroznatý a jeho synů byl majetek v r. 1313 z části zkonfiskován, takže Arnoštovi zůstala jen černčická tvrz a blízké okolí. K majetku patřily také Bohuslavice, Lhota, Osná, Osíček a hrad Výrov u Nového Města nad Metují?.

Z dochovaných /a zarostlých/ zbytků této tvrže víme, že stávala severně od kostela v místě nynější vyvýšeniny, která přesahuje stávající terén cca o 1,5 m. O tom kdy a kdo ji nechal postavit, se pouze spekuluje a vychází se přitom pouze z nálezu pečetidla v blízkosti tvrže a jeho stáří tj. 13. století. Na území obce Černčice bylo nalezeno také další pečetidlo černčických, a to pečetidlo Viléma z Černčic, které našel černčický občan v roce 1931 na poli „Na Kacíři“. Má se za to, že pečetidlo se na pole dostalo se zeminou těženou v minulosti blízko bývalé tvrže.

Zda Arnošt z Talmberka na Černčicích sídlil, není doloženo. Jeho synové Jan a Vilém, kteří žili v 1. pol. 14. století a následně jejich potomci, kteří tvrz užívali, se již uvádějí /dle místa jejich bydliště/ - z Černčic.

Jak tato tvrz vypadala, nevíme. Lze ale předpokládat, že hlavní budovou tvrže bylo stavení, kde bydlel majitel se svou rodinou. Snad to byl patrový objekt s masivními kamennými zdmi v místě nynější terénní vyvýšeniny. Na tuto budovu zřejmě navazoval dvůr s potřebnými hospodářskými objekty, jako jsou chlévy, maštale, špýchar, obydlí pro čeleď, kůlny a další objekty, potřebné pro provoz hospodářství. Tento dvůr byl patrně v prostoru nynějšího čp. 27 a jeho okolí. K tvrzi patřila samozřejmě i studna s dostatečným zdrojem vody. K tomu, aby tvrz mohla dobře plnit svou obrannou funkci a účinně odolávat případnému napadení nepřítelem, musela být i dostatečně opevněna oplocením, valy či příkopem, jak bylo v této době obvyklé.

První písemný záznam o černčické tvrzi je z r. 1405, kdy byl projednáván spor ? ve světnici zimní? mezi Oldřichem z Černčic a místním plebánem Alešem o důchody farské. Poslední, kdo černčickou tvrz obýval, byl Jan Černčický z Kácova, významný muž a oblíbenec polského krále Kazimíra, člověk ušlechtilý, schopný, movitý a mocný, neboť svého času byl i hejtmanem hradeckého kraje. Pocházel z rodu Drnholců a Kouniců, odkud pocházeli i páni z Talmberka, předkové Jana Černčického. Patřil svým stavem k vyšší šlechtě a je o něm známo, že byl horlivým stoupencem Jednoty bratrské a tole-

rantní vůči ostatním vyznáním. Po založení nového a lepšího sídla - Hradiště nad Metují r. 1501 /Nové Město nad Metují/ tvrz v Černčicích opustil. V záznamech panství novoměstského z r. 1527 je již proto uvedeno:

„Tvrz černčická pustá.“

Neobydlená tvrz potom velmi rychle sešla a část kamene později použili místní poddaní na stavbu svých obydlí.

Místo, kde tvrz stávala, se nazývalo tvrziště či hradiště. Od toho byl odvozen i dosud užívaný pomístní název této části obce „Na Hradčanech“.

K tomuto místu váže se místní pověst o černém psu, kterému z huby šlehal plamen, a který za sebou tahal rozžhavený řetěz. Tento pes se prý objevil brzy po zbourání tvrže a kolem půlnoci strašil občany Hradčan. Zmizel prý až tehdy, když na Hradčanech byl postaven u čp. 34 dřevěný kříž, tzv. Pitašův kříž, který zde stával ještě v 1. polovině 20. století /viz Pamětní kniha obce Černčice/.

Nedaleko něho bývala studna, která se dle zápisu obecní kroniky v r. 1932 sesula a byla zasypána. Černčický kronikář a učitel J. Beran v r. 1924 připomíná ještě údajné podzemní chodby, které prý měly vést dle lidového vyprávění daleko do okolí. Prostor bývalé tvrže s okolím, /v současné době v držení soukromých vlastníků/ je nyní památkově chráněn, což vyplývá mimo jiné i z dopisu Krajského střediska památkové péče, adresovaného MNV v Černčicích, ze dne 13. 10. 1983. Případný archeologický průzkum tohoto tvrziště by mohl poodhalit některé dosud neznámé skutečnosti o historii obce Černčic.

Poznámka Novoměstského kurýra:

Obec jsem samozřejmě navštívil. Celkově působí velmi příjemným dojmem, na první pohled je vidět, že vedení obce ve spolupráci s občany si zakládají na pěkném vzhledu, pořádku a nadstandardním vybavení (obchod, škola, školka, pěkný objekt pro společenské vyžití, cesty, pěkně upravená dominanty obce - zvonice s kostelem a jejich okolí. atd.

V obci se rozvíjí i moderní novodobá občanská výstavba.

Obec Černčice má také pěkné internetové stránky, kde je řada dalších informací. Podívejte se:

www.cerncice.eu

Na ukázkou jsem pořídil několik fotek.

J.B.

BRÁNY MĚSTA DOKOŘÁN

V Novém Městě nad Metují se již tradičně uskutečnila akce „Brány města dokořán“. Akce se koná ve spolupráci s městem Dušníky Lázně v Polsku a zahajují ji oba starostové.

Podívejte se, jak vypadal program:

MĚSTSKÝ KLUB V NOVÉM MĚSTĚ NAD METUJÍ - MĚSTO NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - ZUŠ BEDŘICH SMETANY
- PARTNERSKÉ MĚSTO DUŠNÍKY ZDROJ - MĚSTSKÉ MUZEUM - KLUB ČESKÝCH TURISTŮ
- ZÁMEK JOSEFA MICHAELA BARTONĚ-DOBENINA

BRÁNY MĚSTA DOKOŘÁN

26.DUBNA 2014 V NOVÉM MĚSTĚ NAD METUJÍ
HUSOVO NÁMĚSTÍ

PROGRAM NA KRYTÉM PÓDIU

10 hodin Program dětí Základní umělecké školy B. Smetany
Dechový orchestr ZUŠ a taneční obor ZUŠ
11 hodin Loutkové varieté - Loutkové pouliční divadlo - Anna a Rostislav Novákoví
13.30 hod. Fanfárová skupina ZUŠ Nové Město nad Metují
FUKANEČ, novoměstská folková kapela - 1. část koncertu
14.00 hod. Zahájení akce za účasti vedení města a polské delegace DZ
- FUKANEČ, novoměstská folková kapela - II. část koncertu
- Natalia Kaniera - kytara, zpěv Polsko
- HIRO 21 - break dance
- TJ Sport pro všechny - cvičení rodičů a dětí, mužů i žen
- O kohoutkovi a slepičce - Loutkové pouliční divadlo - A. a R. Novákoví
- BLACK BURIÑOS - koncert týništské dixielandové kapely

DOPROVODNÝ PROGRAM

13.00 hodin Turistická vycházka - sraz U Městského muzea (Hilenské atrium), délka vycházky 6 km, trasa: Rezecká ul., Výrov, Rezek, Pavlátova louka, Studýnka, Klesova vyhlídka, Husovo náměstí. Vedoucí vycházky Lubeň Hanuš
17.30 hodin Budova ZUŠ Výstava dokumentů ke 100. výročí narození Františka Krauhulce
Zpěv: Žeráský pěvecký sbor, Izabela Reč, Miloslav Vondřejec, ředitel ZUŠ B. Smetany
18.00 hodin Kostel Největšího Trojice - JARNÍ KONCERT ke 100. výročí narození Františka Krauhulce
Program: G. B. Pergolesi: Sňatek mator, Bach, Händel, Smetana. Dirigentska: Dana Ludvíková-Přizová
9.30 - 17.00 hod. Zámecké trhy s prodejem řemeslných výrobků
Přehlídka auto a moto veteránů na příjezdové cestě k zámku.
26. a 27.4. - Výstava vložek Modelářského centra České Skalice v Galerii Pod Žebrovkou
do 30.4. MĚSTSKÉ MUZEUM
Barokní andělé - Výstava obrazů ze sbírky RNDr. Josefa J. Haldy, Ph.D.
Otevřeno: Úterý - Sobota od 10 do 16 hodin
ZABÁVNÉ ATRAKCE PRO DĚTI
...OBČERSTVENÍ...
Partnerské město Dušníky Zdrój - se představí návštěvníkům v propagačních stáncích města a Muzea papírenství.

I když chvíli docela silně přšelo, program proběhl bez závad, diváci to vydrželi pod deštníky nebo na podloubí.

Hudební skupiny „Fukanec“ a „Black Buriños“ předvedly opravdu hodnotné představení.

Podívejte se na několik fotek, fotogalerie viz „Novoměstský kurýr“ www.stranky.

STARÉ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Dnes si představíme Komenského ulici:

Sokolský pohřeb.
Stavba spořitelny 1928.
Papír Rambousková a řezník Rejzek.

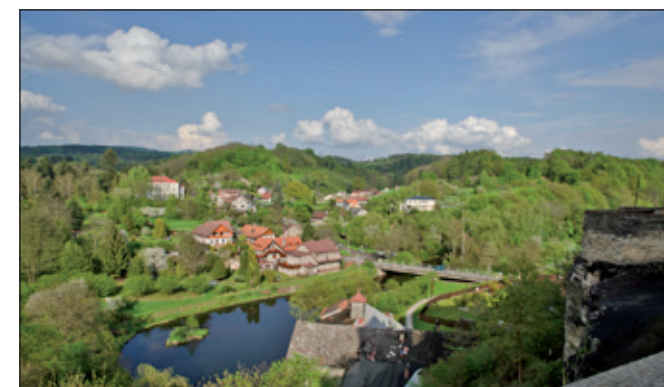

Bourání před modernizací.
Zakončení pravé strany u Rychty.
Ústí Sokolské ulice.

Stavba nové vozovky.
Klášter - interiér lékárny 1920.
Klášter Milosrdných bratří 1931.

POHLEDY Z MĚSTA

Obranný válečný zátaras 1945.
Stavba vodovodu.
Chalupa č.67 později foto Jansák 1929.

Náměstí Republiky.
Komenského ulice ze zámecké věže 1930.
Kovomat po znárodnění.

VETERÁNI NA NÁMĚSTÍ

VTIPY NA ZÁVĚR

Tchýně vaří v kuchyni guláš.

Malý domácí kocourek se přitulí k noze a mňoukáním si vyprošuje kousek masa. Tchýně ho odtlačí nohou. Kocourek se opět přitulí a prosí o kousek masa.

„Vypadni“ zařve na něj tchýně a odkopne ho do kouta. Vzápětí přichází zeť z práce, posadí se ke stolu a tchýně jej vítá:

„Uvařila jsem výborný guláš jen pro tebe“ a nabere mu plný talíř.

Ještě než zeť začne jíst, přitulí se k němu kocourek a prosí o kousek masa. Zeť mu kousek masa hodí se slovy:

„Dej si, mazlíku.“

Kocourek maso zhltně a vzápětí leží natažený na zemi a nedýchá. Zeť se rozčílí a zařve na tchýni:

„Tak otrávit jste mě chtěla, vy bestie!“

A práskne jí jednu po hubě, až tchýně letí do kouta. Kocourek pootevře očka a pomyslí si:

„A máš to, svině lakomá!“

Jak poznáte, že je venku opravdu velká zima?

Když mouchy létají v tepláčkách.

Z operačního sálu vyjde doktor. Na lavičce čeká zkroušený muž. Doktor mu povídá:

„Pane, vaši ženu se nám podařilo stabilizovat, upadla do komatu a v takových případech je prognóza obtížná. Budete jí muset dávat 4x denně jídlo hadičkou, každou hodinu ji otáčet na druhou stranu aby nedocházelo k proleženinám, po 20 letech se probudí, usměje se na vás a zase upadne do komatu na 20let.“

Doktor dál pozoruje mladého muže, potom ho přátelsky poplácá po rameni a říká

„Dělal sem si p*del, nepřežila to!“

Přijede vnuk za babičkou a babička se ho ptá:

„Pepíčku, pustíš mi nějakou kazetu s historickým filmem? Jsou v pokoji ve skříni.“

Pepíček jde do pokoje, ve skříni kazety se samým pornem. Vráti se za babičkou a povídá:

„Ale babi, tam je samé porno, ne historie!“

A babička na to:

„Ale Pepíčku, pro mě to už je historie!“

ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykuryr.info

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.

Není určeno pro tisk. © PC Print.

Černčice - starobylá zvonice s kostelem. Foto: J.B.

Černčice - starobylá zvonice s kostelem. Foto: J.B.